

Kommunstyrelsen
Daniel Portnoff (M)
Kommunstyrelsens ordförande
0156-520 62
daniel.portnoff@trosa.se

Yttrande
Datum
2017-02-13
Diarienummer
KS 2017/13

SOU 2016:78 Vårdfärdutredningen – Ordning och reda i vårdfärd

Dnr Fi2016/04014/K

Sammanfattning

Trosa kommun har valt att kommentera de delar som gäller *Tillstånd för att få motta offentliga medel och Valfrihetssystem*.

Vår bedömning är att utredningens analyser brister och att konsekvenserna av en ändrad lagstiftning enligt förslaget risker att bli omfattande. Med anledning av det som anförs nedan tillstyrker vi inte utredningens förslag i betänkandet.

Tillstånd för att få motta offentliga medel

10.5.1 Tillåtet rörelseresultat

Utredningens förslag: *Det tillåtna rörelseresultatet beräknas som en avkastningsränta på operativt kapital vid föregående räkenskapsårs utgång. Avkastningsräntan ska bestämmas till statslåneräntan vid föregående räkenskapsårs utgång ökad med sju procentenheter.*

Trosa kommun tillstyrker inte utredningens förslag. Vi saknar en ordentlig konsekvensanalys för hur utredningens förslag om vinsttak kommer att påverka de privata vårdfärdföretagen. Istället för att fokusera på vinsttak bör utredningen istället fokusera på kvaliteten av vårdfärdstjänster.

Svenskt näringsliv har gett PwC i uppdrag att genomföra en oberoende analys av det vinsttak som föreslås i utredningen. Analysen visar att 24 procent av vårdfärdföretagen har ett negativt operativt kapital vilket skulle innebära att de förbjuds att erhålla avkastning, i praktiken ett vinstförbud. PwC pekar även på att ca 77 procent av vårdfärdföretagen kommer att begränsas till en rörelsemarginal under 2 procent.

Om utredningens förslag blir verklighet kommer det på sikt leda till att många privata välfärdsföretag, framförallt de små företagen, inte kan fortsätta bedriva sin verksamhet. Utan vinster kan företagen inte bygga upp ekonomiska buffertar som är en förutsättning för att klara t.ex. minskat elevunderlag och förändringar i ersättningssystemen. Vinst behövs också för att kunna utveckla verksamheten och möjliggöra framtida investeringar.

I den senaste ekonomirapporten från Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, framgår det att ekonomin för kommuner, landsting och regioner försämras framöver. Vi står inför framtida utmaningar där vi samtidigt måste fortsätta att utveckla och effektivisera den egna verksamheten. Privata välfärdsföretag behövs och kan bidra positivt i det arbetet.

I Trosa kommun har vi valfrihetssystem inom hemtjänst. Över tid är det ca 20 procent som valt privat utförare. I SKL:s Öppna jämförelser har de privata utförarna fått lika bra resultat som hemtjänst utförd av kommunen. Det är också sällan som en brukare byter utförare från privat till kommunal eller till annan privat utförare. Det visar på att privat utförare med möjlighet till vinstuttag levererar kvalitet i sin verksamhet. Inom personlig assistans är det 78 procent som valt annan utförare än Trosa kommun.

Trosa kommun har i dagsläget inga friskolor men vi anser att det är viktigt att de finns som komplement till kommunala skolor. För flera kommuner, framförallt i storstadsområden, är det en förutsättning att det finns fristående skolor för att kommunerna ska kunna möta den snabba tillväxten. Trosa kommun har inte en egen gymnasieskola och därför väljer våra elever bland gymnasieskolor som finns i andra kommuner. 66 procent har valt att gå i fristående gymnasieskola. De kommer att drabbas i hög omfattning om de fristående gymnasieskolorna inte längre har rätt förutsättningar för att bedriva sin verksamhet.

Vi delar inte utredningens antagande om att vinstintresse sätts före kvalitén på utbildning och äldreomsorg. Privata skolor visar ofta goda resultat och hög kvalitet och för de privata utförare vi har inom äldreomsorg i Trosa kommun visar jämförelser med den kommunala att brukarna är nöjda med de privata utförarna.

Utredningens förslag om vinsttak kommer inte leda till bättre kvalitet i privata välfärdsföretags verksamhet. Det kommer snarare leda till färre privata välfärdsföretag och mindre valfrihet för brukaren. Det i sin tur kommer leda till stora utmaningar för de kommuner som idag har stor andel privata välfärdsföretag som bedriver verksamhet i kommunerna.

10.12 Avgifter

Utredningens förslag: Den myndighet som ansvarar för prövningen av en ansökan om tillstånd om att motta offentliga medel ges möjlighet att ta ut en avgift för att pröva ansökan och för tillsyn av att villkoren för tillståndet fortlöpande är uppfyllda. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om avgifter.

Vi anser inte att kostnaderna för prövning av ansökan och tillsyn ska finansieras med avgifter. I de fall en verksamhet endast mottar offentliga medel blir det indirekt kommunen som bekostar statens avgift för prövning och tillstånd. Utredningen uppger att avgiftsfinansiering av tillståndsprövningar och vid tillsyn finns inom en rad områden, bl.a. vid prövning av alkoholtillstånd och på apoteksområdet. Skillnaden är att det är verksamheter som vanligen inte mottar offentliga medel.

Valfrihetssystem

20.3 En ny lag om valfrihetssystem bör införas

Utredningens förslag: *En ny lag om valfrihetssystem ska ersätta den nuvarande lagen. Terminologin och strukturen i den nya lagen ska tydligare anpassas till att detta är en nationell reglering och inte en upphandlingslagstiftning. Lagen ska gälla när ett valfrihetssystem tillämpas för tjänster enligt socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, de lagar som reglerar skyldigheten att tillhandahålla hälso- och sjukvård samt tandvårdslagen.*

Vi anser att lagen inte bör begränsas till att enbart gälla för de tjänster utredningen föreslår utan bör utvidgas till fler verksamhetsområden. Det bör vara upp till varje kommun att avgöra när det är lämpligt att tillämpa valfrihetssystem, så länge det faller inom den kommunala kompetensen.

Brister i utredningens underlag

Vi ifrågasätter utredningen då det påtalats från flera håll att analyserna i utredningen bygger på missvisande statistik och dåligt urval. Till exempel visar en oberoende granskning av PwC att utredningens förslag kommer leda till vinstförbud för en stor del av de nu verksamma företagen. Lika så anser en av utredningens tidigare experter att beräkningarna utredningen vilar på är missvisande.

Daniel Portnoff (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Plats och tid: Trosa kommunhus, kl. 15:00-16:00

Beslutande ledamöter: Daniel Portnoff (M), ordförande
Ann-sofie Soleby-Eriksson (S)
Bengt-Eric Sandström (L)

Ej tjänstgörande ersättare: Martina Johansson (C)
Arne Karlsson (KD)

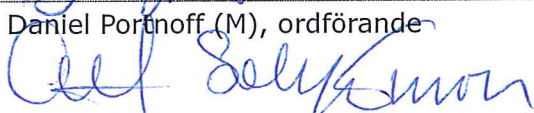
Övriga närvarande: Helena Edenberg, kanslichef
Johan Sandlund, kommunchef
Margareta Smith, ekonomichef
Torbjörn Unnebäck, personalchef

Plats och tid för justering: Trosa kommunhus 2017-02-16

Underskrifter:

_____
Helena Edenberg, sekreterare

_____
Daniel Portnoff (M), ordförande

_____
Ann-sofie Soleby-Eriksson (S), justerande

Paragrafer

§ 1-2

Anslag/bevis

Organ: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum: Sammanträdesdatum Datum för anslags uppsättande Datum för nedtagande
2017-02-13 2017-02-17 2017-03-14

Förvaringsplats för
protokollet: Kommunhuset, Trosa

Underskrift:

_____
Helena Edenberg, sekreterare

§ 2

KS 2017/13

Yttrande över Valfärdsutredningen – Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande över betänkandet Valfärdsutredningen – Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78).

Reservation

Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Regeringen beslutade mars 2015 att uppdra åt en särskild utredare att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. November 2016 överlämnade Valfärdsutredningen betänkandet Ordning och reda i välfärden. Betänkandet är nu ute på remiss och remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 24 februari 2017.

Utredningens förslag innebär begränsningar av vilken vinst en privat anordnare får ha i verksamheten, krav på tillstånd för att bedriva välfärdstjänster och en ny lag om valfrihetssystem. Återstående frågor som omfattas av utredningens uppdrag kommer att behandlas i utredningens slutbetänkande som ska lämnas senast den 2 maj 2017.

Kommunkontoret har valt att kommentera de delar som gäller *Tillstånd för att få motta offentliga medel och Valfrihetssystem*.

Förslag till beslut på sammanträdet

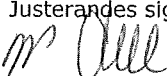
Ann-sofie Soleby-Eriksson (S): Socialdemokraterna godkänner inte förslaget yttrande.

Daniel Portnoff (M): Bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Forts.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Forts. § 2

Ärendets beredning

- Socialdemokraternas kommentarer till förslaget yttrande över betänkandet Valfärdsutredningen – Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78), 2017-02-13.
- Tjänsteskrivelse från kommunchef Johan Sandlund och kanslichef Helena Edenberg, 2017-02-07
- Förslag till yttrande över betänkandet Valfärdsutredningen – Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78), 2017-02-02.

Kopia till:
Finansdepartementet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

